

**Урок
4**

Прикметник. Роль прикметників у мові. Змінювання прикметників

1. Заспівай пісню «Прикметник» Маргарити Гавриліної на слова Віри Браславець.
2. Попрацюй у парі, перечитавши спершу верхню частину карти знань (дивися вкладку, с. 2). Перекажіть відомості одне одному.
3. Прочитай, заповнюючи пропуски.

Прикметник завжди стоїть у тому роді, та відмінку, що й _____, з яким він пов'язаний: (чий?) мамин голос, (чия?) мамина ласка, (чиє?) мамине обличчя, (чиї?) мамині руки, (на чиїх?) на маминих руках. **Початкова форма прикметника — називний відмінок одинини роду:** (чий?) мамин, братів.

Прикметник у реченні найчастіше є означенням, інколи — присудком: (Які?) Грудневі дні (які вони є?) найкоротші.

- ❖ Визнач число, рід, відмінок іменників і прикметників, запиши початкову форму прикметника за зразком до вправи 3 (с. 5).

Мамину пісню, на зимовій вишні, рожевими світанками.

Мамину пісню (_____, ____, ____) - _____.

На зимовій вишні (_____, ____, ____) - _____.

Рожевими світанками (_____, ____, ____) - _____.

- ❖ З одним словосполученням склади і запиши спонукальне речення.

4. Прочитай текст. Добери й упиши прикметники. Придумай заголовок.

Притих _____ парк. Його _____
алеї безлюдні. На _____ горобині
_____ зграйка пташок скльовує
ягоди. З _____ дуба
зіскакує _____ білочка, виглядає
гостинця. Від _____ променів іскриться
сніг. Він лежить між деревами
ковдрою.

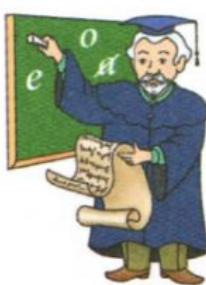
- ❖ Прочитай уолос, порівняй текст із прикметниками та без них.
- ❖ Пригадай, що таке епітети (с. 1). Чи є епітети серед дібраних тобою слів?
- ❖ Визнач граматичну основу другого речення. Чим виражений присудок?
- ❖ Установи зв'язки між словами видленого речення.

(Що?) _____ ↔ (_____ ?) _____;

(_____ ?) _____;
(_____ ?) _____;
(_____ ?) _____;

Орфографія. Словотвір

Урок
4

У прикметниках **м'якої** групи **м'якість** основ передають знаком _____, буквами *i*, ю, **є** (в однині і множині): (який, яка, яке є?) синій, синя, синє; (якого, яких немає?) синього, синіх; (якому, яким даю?) синьому, синім; (яку бачу?) синю тощо.

У прикметниках **твердої** групи **м'які** та пом'якшені основи є лише в відмінку жіночого роду: (якій даю?) зеленій, новій.

У називному відмінку всі прикметники мають закінчення *-i* незалежно від групи: зелені, нові, сині.

6. Прочитай, пригадавши пропущене.

- ❖ Зміни прикметники «кращий», «синій» у множині

Н.	які?	краші	сині
Р.	яких?	краші	сині
Д.	яким?	краші	сині
Зн.	які?	краші	сині
	яких?	краші	сині
Ор.	якими?	краші	сині
М.	на яких?	на краші	на сині

8. Виконай вправу для покращення зору.

9. Пригадай правило вживання суфікса **-ськ-**. Відтвори з пам'яті.

Якщо основа іменника закінчується на **-х**, **-ш**, **-с**, уживаємо суфікс **-ськ-**, а кінцеві букви основи **х**, **ш**, **с** не пишемо: чех — чеський, латиш — латиський, товариш — товариський, Одеса — одеський, залісся — заліський. Винятки: казах — казахський, шах — шахський.

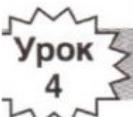
❖ Утвори прикметники за допомогою суфікса **-ськ-**.

Завод —

студент —

чех —

турист —

Конкурс «Кубок Мудрої Сови»

Умови конкурсу. Потрібно за 4 хвилини виконати всі завдання. Якщо в сумі набереш 12 балів, то одержиш Гран-при — великий кубок Мудрої Сови.

Розфарбуй свій трофей!

1. Познач рядок, усі слова якого записано правильно.

A Коликтив, конбайн, діректор, призедент.

B Президент, депутат, деректор, колектив.

V Колектив, депутат, директор, президент.

2. Познач рядок, у кожному слові якого ставлять апостроф.

A Об..їхати, п..ятка, св..ятий, без..язикий.

B Лук..яненко, з..явитися, люб..язний, міл..йон.

V Під..їзд, від..єднання, безриб..я, черв..як.

3. Познач речення, у якому прикметники вжито в переносному значенні.

А Мохнатий джміль із будяків червоних спиває мед.

Б Замокло поле стоголосе в обіймах золотої мли.

В Вербí зелена гілка — як пальмове гілля.

(З творів Максима Рильського)

4. Познач слово, яке не можна поділити на склади для переносу.

Участь, окраїна, подзвонює, підживлення.

5. Доповни речення прикметниками з довідки за змістом. Постав і напиши запитання до речення. (3 б.)

дерева взимку не скидають _____ врання.

Довідка: хвойний, простий, зелений, товстий.

6. З'єднай словосполучення з відповідними антонімами до прикметника «свіжий» (3 б.).

свіжий жарт

кислий

свіжий хліб

спекотний

свіже молоко

в'ялий

свіжий вітер

черствий

свіжа зелень

старий

свіжа риба

солоний

7. Укажи звукову модель слова «надія».

A - • | = • | •

B - • | = • | - •

C - • | = • | = •

8. З'єднай стрілочками фразеологізми-антоніми.

Вести перед.

Потрапити в тенета.

Вирватися з лап.

Розуму не позичати.

Не варить баняк.

Пасті задніх.

